

CO₂-Managementplan

Juni 2024

Organisatie: Hofrijn Bouwgroep
Contactpersoon: Clint van Stee
Publicatiedatum: 12-06-2024
Versie: 1.0

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Energiemanagement.....	4
2.1	<i>Kwaliteitsmanagementplan.....</i>	4
2.2	<i>Energiemanagementplan.....</i>	4
2.3	<i>Energiebeleid en doelstelling</i>	4
2.3.1	Energieaspecten	4
2.3.2	Referentiejaar.....	4
2.3.3	Reductiedoelstellingen	4
2.3.4	Energiemanagement actieplan	4
2.3.5	Energiemanagement actieplan	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.3.6	Energieverbruik.....	5
2.3.7	Energie reductiekansen	5
2.3.8	Monitoren en beoordelen	5
2.4	<i>TVB Matrix.....</i>	5
2.5	<i>Borging van het kwaliteits- en energiemangement actieplan</i>	6
2.5.1	Interne audits	6
2.5.2	Externe audits	7
2.5.3	Directiebeoordeling	7
2.5.4	Feedback.....	7
3	Stuurcyclus	8
4	Communicatieplan	8
5	Participatie sector- en keteninitiatieven	10
5.1	<i>Inventarisatie sector- en keteninitiatieven</i>	10
5.2	<i>Actieve deelname</i>	10
5.3	<i>Lopende initiatieven.....</i>	10
6	Budgetten	10

1 Inleiding

De CO2-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

- A. Inzicht - Het opstellen van een onomstreden CO2-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO2-uitstoot van de organisatie.
- B. CO2-reductie - De ambitie van de organisatie om de CO2-uitstoot te verminderen.
- C. Transparantie - De wijze waarop in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO2-footprint en reductiedoelstellingen.
- D. Deelname aan initiatieven (in sector of keten) om CO2 te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO2-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt het energiemangementprogramma en het communicatieplan van de organisatie beschreven. Verder is de stuurcyclus van de organisatie opgenomen in dit rapport. In het laatste hoofdstuk wordt de participatie van de organisatie aan initiatieven behandeld.

Dit managementplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management.

2 Energiemanagement

In dit hoofdstuk wordt aan het kwaliteitsmanagementplan en het energiemangement actieplan van de organisatie vormgegeven.

2.1 Kwaliteitsmanagementplan

Het kwaliteitsmanagementplan gaat in op het borgen en verbeteren van de kwaliteit van de CO₂-footprint. De algemene doelstelling van het kwaliteitsmanagementplan is om continue verbetering van efficiënte en effectieve omgang met energie en een vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie activiteiten te waarborgen.

Daarnaast geeft het kwaliteitsmanagementplan inzicht in de procedures, het meten en rapporteren van de CO₂-footprint. Met het kwaliteitsplan wordt er geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van de organisatie kan plaatsvinden. Er wordt inzicht verschaft in de energieprestaties van de totale organisatie en de totale CO₂-emissies als gevolg ervan. Met het kwaliteitsmanagementplan als middel beoogt de organisatie de kwaliteit van de data te borgen en te verbeteren in de organisatie en de prestaties te verbeteren.

2.2 Energiemanagementplan

De NEN-EN-ISO 50001 dient als richtlijn voor het opzetten van het Energiemanagement actieplan. Met de introductie van een energiemanagementsysteem wordt geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van de organisatie kan plaatsvinden. Kern van het energie- en kwaliteitsmanagementplan is continue evaluatie van de activiteiten en geconstateerde afwijkingen om verbeteringen te realiseren en zijn dan ook opgesteld volgens de Plan-Do-Check-Act cyclus zoals deze is opgenomen in de NEN-EN-ISO 50001.

2.3 Energiebeleid en doelstelling

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie. Doelstellingen worden aangegeven in het CO₂-reductieplan.

2.3.1 Energieaspecten

De eerste stap is het inzichtelijk maken van de energieverbruikers van de organisatie. Op basis van dit inzicht kan er worden gekeken op welke aspecten er resultaat valt te behalen in de reductie van CO₂-uitstoot. Dit inzicht is terug te vinden in de CO₂-footprint. Periodiek (één keer per jaar) worden de energieverbruiken in kaart gebracht.

2.3.2 Referentiejaar

Het jaar 2023 dient als referentiejaar voor de CO₂-reductiedoelstellingen en het monitoren van de CO₂-uitstoot. Dit rapport betreft rapportagejaar 2023.

2.3.3 Reductiedoelstellingen

De algehele reductiedoelstelling wordt geformuleerd tot 2027. Vanuit deze vastgestelde algehele reductiedoelstelling is een plan van aanpak opgesteld. In dit plan worden de maatregelen benoemd die worden genomen om de doelstelling te halen en welke afdelingen verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de maatregelen. Het overzicht van te nemen maatregelen en verantwoordelijke afdelingen staan vermeldt in het Excelbestand met CO₂-reducerende maatregelen.

2.3.4 Energiemanagement actieplan

In onderstaande tabel wordt weergegeven op welke wijze, wanneer en door wie de gegevens voor de CO₂-footprint geïnventariseerd worden.

EMISSIESTROOM	EENHEID	BRON	WANNEER	BIJ WIE AAN TE LEVEREN
Brandstof Wagenpark - Diesel - Benzine - Elektra	Liter kWh	Rapportages/tankpassen	Jaarlijks	KAM- coördinator
Aardgas vastgoed	M3	Uitlezen meterstanden	Jaarlijks	KAM- coördinator
Elektra vastgoed	kWh	Uitlezen meterstanden	Jaarlijks	KAM- coördinator
Zakelijke kilometers	Km	Declaraties en vliegreizen	Jaarlijks	KAM- coördinator

2.3.5 Energieverbruik

Jaarlijks brengt de organisatie haar energieverbruik in beeld. De uitvoering van deze inventarisatie vindt plaats conform ISO-14064-1, het GHG-protocol voor scope 1 en 2 en de eventuele vereisten vanuit de CO₂-Prestatieladder. Tevens wordt er beoordeeld of de organisatorische grens nog actueel is.

De KAM-manager is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de inventarisatie, geassisteerd door de administratie. Voor de inventarisatie wordt er gebruik gemaakt van een datasheet, waarin de conversiefactoren zijn opgenomen. Nadat de inventarisatie voor de betreffende periode heeft plaatsgevonden, voert de externe adviseur een kwaliteitscontrole uit op de data. Diegene beoordeelt of de organisatiegrenzen juist zijn, de gegevens onder de juiste scope zijn verwerkt en of de juiste conversiefactoren zijn gehanteerd.

2.3.6 Energie reductiekansen

Iedereen binnen de organisatie kan ideeën voor energie/CO₂-reductie aandragen via de e-mail en/of informeel overleg. Deze energie/CO₂-reductie kansen worden besproken in het CO₂-overleg en daar gewogen op effectiviteit. Indien blijkt dat zij mogelijkwerwijs effectief zijn, worden zij toegevoegd aan het energie audit verslag.

2.3.7 Monitoren en beoordelen

Jaarlijks wordt de voortgang van de reductiedoelstelling en de afgeleide maatregelen en het jaarplan gemonitord door de projectleider. De projectleider rapporteert de resultaten aan de deelnemers van het projectteam. Jaarlijks wordt er een samenvatting van de resultaten weergegeven in een Managementoverzicht. Dit overzicht omvat minimaal:

- Een overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope
- Een vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar
- Een analyse van opvallende toe- en afnames van het verbruik en/of CO₂-emissie
- De voortgang van en de prognose voor het behalen van de reductiedoelstelling en eventuele aanbevelingen voor preventieve of corrigerende maatregelen
- De status van eerdere preventieve of corrigerende maatregelen
- Algemene ontwikkelingen

Op basis van deze rapportage beslist de directie of bijsturing van de doelstellingen en/of aanpassing van het jaarplan noodzakelijk is.

2.4. TVB Matrix

	TAAK- VERANTWOORDELIJKHEID- BEVOEGDHEID	FREQUENTIE	ADMINISTRATIEF MEDEWERKER	KAM-COÖRDINATOR	DIRECTIE	EXTERNE ADVISEUR			
INZICHT									
Verzamelen gegevens emissie inventaris	t	jaarlijks	X						
Collegiale toets op emissie inventaris	t	jaarlijks		X					
Accorderen van emissie inventaris	b	jaarlijks		X		X			
Opstellen emissie inventaris rapport	t	jaarlijks		X		X			
Evaluatie op inzicht: energiebeoordeling	t+v	jaarlijks		X		X			
REDUCTIE									
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	t+v	jaarlijks		X		X			
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	t	jaarlijks		X	X				
Bepalen CO ₂ -reductiedoelstellingen	t	jaarlijks		X	X				
Accorderen van doelstellingen	b	jaarlijks			X				
Realiseren CO ₂ -reductiedoelstellingen	v	continu	X	X	X				
Monitoring & evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	t+v	jaarlijks		X	X				
COMMUNICATIE									
Aanleveren informatie nieuwsberichten	t	halfjaarlijks		X	X				
Actualiseren website	t+b	halfjaarlijks		X		X			
Actualiseren pagina SKAO-website	t+b	jaarlijks		X		X			
Bijhouden interne communicatie	t+b	halfjaarlijks		X		X			
Goedkeuren van interne communicatie	b	halfjaarlijks			X				
Goedkeuren van externe communicatie	b	halfjaarlijks			X				
PARTICIPATIE									
Inventarisatie mogelijk relevante initiatieven	t	halfjaarlijks		X		X			
Besluit deelname initiatieven	b	jaarlijks			X				
Deelname aan sectorinitiatieven	v	continu		X					
OVERIG									
Eindredactie CO ₂ -dossier	v	continu		X		X			
Voldoen aan eisen CO ₂ -Prestatieladder	v	continu		X		X			
Uitvoeren Interne Audit CO ₂ -reductiesysteem	t	jaarlijks				X			
Rapporteren aan management	b	jaarlijks		X		X			
Besluitvorming over CO ₂ -reductiebeleid	v	jaarlijks			X				

2.5. Borging van het kwaliteits- en energiemangement actieplan

2.5.1. Interne audits

Jaarlijks wordt er een interne audit uitgevoerd. Deze audits zijn gericht op het toetsen van de effectieve en doelmatige implementatie van het energiebeleid. Daarnaast heeft het als doel om de kwaliteit van de CO₂-footprint te verhogen en een betrouwbaar beeld te krijgen van de voortgang van de reductiedoelstellingen van de organisatie. De interne audit richt zich op de manier waarop de gegevens zijn verzameld en verwerkt. De interne auditor stelt een audit rapport op met daarin de bevindingen van de interne audit. Er wordt verhoogde aandacht besteed aan de volgende zaken:

- Kan de CO₂-emissie inventarisatie worden geverifieerd met tenminste een beperkte mate van zekerheid

- Voldoet de inventarisatie aan de eisen gesteld in ISO14064-1
- Zijn de juiste gegevens gebruikt bij het opstellen van de CO₂-footprint (steekproefsgewijs facturen en verbruik gegevens met elkaar vergelijken)
- Aan welk niveau van de CO₂-Prestatieladder wordt er voldaan

Aanbevelingen uit de audits worden meegenomen in het jaarplan en het managementoverzicht ter verbetering van het systeem.

2.5.2. Externe audits

Jaarlijks wordt door een externe auditor onderzocht of de organisatie voldoet aan de eisen van de CO₂-prestatieladder voor het niveau waarvoor de organisatie is gecertificeerd. Hiervoor is een contract afgesloten.

2.5.3. Directiebeoordeling

Jaarlijks vindt er een beoordeling plaats door de directie van het CO₂-managementsysteem op geschiktheid, accuraatheid en doelmatigheid. Op basis hiervan wordt een rapportage gemaakt, dat dienstdoet als kwaliteitsregistratie. De output van de management review is een jaarplan met daarin vermelde doelstellingen en/of verbeteringen voor het nieuwe jaar

2.5.4. Feedback

Aan de hand van de input uit de vorige fases en het evaluatierapport van de management review kunnen doelstellingen, indien noodzakelijk worden bijgesteld en kunnen er vervolgacties worden uitgezet om de verbeteringen te realiseren. Dit is nodig om continue verbetering van het CO₂-managementsysteem te bevorderen. De terugkoppeling van de uitkomsten wordt zowel mondeling als schriftelijk naar betrokkenen verzorgd. Zij dragen zorg voor het nemen van corrigerende/preventieve maatregelen binnen hun eigen organisatieonderdeel.

3 Stuurcyclus

Het CO₂-beleid kent cycli van een half jaar, waarin de volgende zaken geïnventariseerd worden:

- De gegevens voor de CO₂-footprint verzameld worden;
- Beoordeeld wordt of de emissiefactoren nog actueel zijn;
- Er significante veranderingen in de organisatie zijn welke een impact op de footprint kunnen hebben;
- Beoordeeld wordt of herberekening van emissies van voorgaande jaren vanwege deze veranderingen nodig is;
- De voortgang van de CO₂-reductie en behalen van de doelstelling bepaald wordt.

Vervolgens wordt beoordeeld of sturing op de doelstelling en maatregelen nodig is, in de vorm van het aanscherpen van de doelstelling wanneer deze (te) eenvoudig behaald wordt, of in de vorm van het nemen van extra maatregelen wanneer bepaalde maatregelen niet mogelijk bleken te zijn en de doelstelling niet gehaald dreigt te worden. Hierover wordt vervolgens intern en extern gecommuniceerd. Daarnaast wordt de nuttige toepassing van het sector- of keteninitiatief in de afgelopen periode geëvalueerd.

4 Communicatieplan

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke momenten er wordt gecommuniceerd over het CO₂-reductiesysteem van de organisatie. Naast de projectleider is de afdeling Communicatie betrokken bij de in- en externe communicatie.

4.1 Interne belanghebbenden

Hieronder wordt weergegeven wie de belangrijkste stakeholders binnen de organisatie zijn, op welke wijze er wordt gecommuniceerd met deze doelgroep en wat het doel is van de communicatiemomenten.

INTERNE STAKEHOLDERS	COMMUNICATIEMIDDELEN	DOEL
Medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> • KAM-safety app • Werkoverleggen 	Informeren over de wijze waarop de organisatie omgaat met het reduceren van CO ₂ .
CO₂-Projectteam	<ul style="list-style-type: none"> • Bijeenkomsten 	Op de hoogte houden van de voortgang en taken en verantwoordelijkheden beleggen.
Management Team (MT)	<ul style="list-style-type: none"> • Bijeenkomsten 	Afstemming over de te nemen maatregelen en CO ₂ -doelstelling.

Het algemene doel van interne communicatie is om bewustwording in alle lagen van de organisatie te creëren. Alle medewerkers kunnen namelijk bijdragen als het gaat om CO₂-reductie.

In het communicatieplan, wordt weergegeven op welke momenten er nieuwsberichten worden verstuurd naar de stakeholders.

4.2 Communicatieplan intern

BOODSCHAP	VERANTWOORDELIJKE	MIDDELEN	FREQUENTIE	PLANNING	DOELSTELLING
CO₂-footprint	KAM-coördinator	Website, interne e-mail en/of toolbox	Halfjaarlijks	Maart/april , september /oktober	Bekendheid van de CO ₂ -footprint intern vergroten.
CO₂-reductiedoelstellingen en maatregelen	KAM-coördinator	Website, interne e-mail en/of toolbox	Halfjaarlijks	Maart/april , september /oktober	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen vergroten.

Voortgang CO₂-reductie scope 1 en 2	KAM-coördinator	Website, interne e-mail en/of toolbox	Halfjaarlijks	Maart/april , september /oktober	Betrokkenheid medewerkers stimuleren en medewerkers aanzetten tot CO ₂ -reductie.
CO₂-reductietips, huidig energiegebruik en trends	KAM-coördinator	Website, interne e-mail en/of toolbox	Halfjaarlijks	Maart/april , september /oktober	Betrokkenheid stimuleren.

4.3 Externe belanghebbenden

Hieronder worden de externe stakeholders benoemd. Dit zijn partijen die belang hebben bij reductie van CO₂ en energie binnen de organisatie. Tevens zijn het potentiële partners om mee samen te werken aan CO₂-reductie.

EXTERNE STAKEHOLDERS	COMMUNICATIEMIDDELEN	DOEL
Leveranciers & onderaannemers	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Aanbestedingen 	<p>De CO₂-prestatieladder kan in de toekomst worden gebruikt als inkoopinstrument bij aanbestedingen.</p> <p>Daarnaast kunnen externe stakeholders het CO₂-beleid van de gemeente inzien via de website van Hofrijn. Deze wordt halfjaarlijks voorzien van een update.</p>

4.4 Communicatieplan extern

BOODSCHAP	VERANTWOORDELIJKE EN UITVOERDER	MIDDELEN	FREQUENTIE	PLANNING	DOELSTELLING
CO₂-footprint	KAM-coördinator	Website	Jaarlijks	Maart/april, september/oktober	Bekendheid van de CO ₂ footprint extern vergroten.
CO₂-reductiedoelstellingen en maatregelen	KAM-coördinator	Website	Halfjaarlijks	Maart/april, september/oktober	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen onder externe partijen vergroten.
Voortgang CO₂-reductie scope 1 en 2	KAM-coördinator	Website	Halfjaarlijks	Maart/april, september/oktober	Betrokkenheid stimuleren en aanzetten tot CO ₂ -reductie.
CO₂-reductietips, huidig energiegebruik en trends	KAM-coördinator	Website	Halfjaarlijks	Maart/april, september/oktober	Betrokkenheid externe belanghebbenden stimuleren.

5 Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. De organisatie dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

5.1 Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor de organisatie, is de website van de SKAO geraadpleegd (https://www.skao.nl/initiatieven_programmas). Hier is een compleet overzicht van alle initiatieven en reductieprogramma's te vinden. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management. Jaarlijks wordt er geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn.

Mogelijke relevante initiatieven: Stichting Positieve Impact en Duurzaam Gebouwd.

Initiatieven die geïnventariseerd zijn maar (voor nu) niet voor gekozen is: Werkgroep CO₂ en KAM Bewust Ondernemen, Sturen op CO₂ en Bewust omgaan met energie.

5.2 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven en overheden informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm van de SKAO om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van de organisatie in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor de organisatie (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

5.3 Lopende initiatieven

Door de organisatie wordt deelgenomen aan het initiatief Stichting Positieve Impact. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Verslagen bijeenkomsten of andere inhoudelijke informatie
- Presentielijst

Er wordt momenteel ook nog gekeken naar een tweede initiatief dat mogelijk relevant kan zijn voor de organisatie. Dit is het initiatief Duurzaam Gebouwd.

6 Budgetten

Voor het uitvoeren van het plan van aanpak, het behouden van het CO₂ Prestatieladder certificaat en participatie aan initiatieven heeft de directie een budget beschikbaar gesteld. De kosten voor het jaarlijks onderhouden van de CO₂ Prestatieladder zijn als volgt:

1.	Ondersteuning extern adviesbureau per jaar	€ 5.000
2.	Kosten certificering per jaar	€ 3.500
3.	Contributie SKAO	€ 1.500
4.	Initiatieven	€ 5.000
5.	Interne audit	€ 1.000